

Valsts ieņēmumu
dienests

09.07.2024.

Informatīvais materiāls

Par jauno dabas resursu nodokļa objektu – tekstilizstrādājumi – ar 2024. gada 1. jūliju

Ar 2024. gada 1. jūliju ir noteikts jauns dabas resursu nodokļa (turpmāk – DRN) objekts – tekstilizstrādājumi:

- likme **0,50 euro/kg**;
- DRN aprēķina, sākot ar **2024. gada 1. jūliju**.

Atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem

➤ **Kādi tekstilizstrādājumi būs apliekami ar DRN no š. g. 1. jūlija.**

Atbilde

Tekstilizstrādājumu klasifikācija ir noteikta Ministru kabineta 2024. gada 11. jūnija noteikumu Nr. 359 "Noteikumi par ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidi un piemērošanu tekstilizstrādājumiem" 1. pielikumā.

Prasības maksāt DRN attiecas uz šādiem tekstilizstrādājumiem:

1) mājsaimniecības tekstilizstrādājumi, apģērba un apģērba piederumu tekstilizstrādājumi:

- adīti vai tamborēti apģērbi un apģērba piederumi;
- apģērba gabali un apģērba piederumi, kas nav adīti vai tamborēti;
- segas un pledi (izņemot elektriskās segas);
- gultas, galda, tualetes un virtuves veļa;
- aizkari (ieskaitot drapējumus) un ritināmās žalūzijas, lambrekeni vai baldahīni

gultām;

- citādi izstrādājumi mājas aprīkojumam, izņemot gultas piederumus;
- valkāts apģērbs un citi lietoti izstrādājumi;
- cepures un citas galvassegas, pītas vai izgatavotas, savienojot sloksnes no jebkāda materiāla, oderētas vai neoderētas, ar apdari vai bez apdares;

• trikotāžas cepures un citas mežģīņu, filca un citu tekstilmateriālu galvassegas, kas izgatavotas no viena gabala (bet ne no sloksnēm), oderētas vai neoderētas, ar apdari vai bez apdares, jebkāda materiāla tīkliņi matiem, oderēti vai neoderēti, ar apdari vai bez apdares;

2) apavi, apģērba gabali un apģērba piederumi, kuru galvenā sastāvdaļa nav tekstilmateriāls:

- apģērbi un apģērba piederumi no ādas vai mākslīgās ādas (izņemot apavus un galvassegas un to daļas, spēles un sporta piederumus, piemēram, apakšstilbu aizsargus, sejas aizsargus un to daļas);

- ūdensnecaurlaidīgi apavi ar gumijas vai plastmasas ārējo zoli un virsu, kas pie zoles nav piešūta vai piestiprināta ar kniedēm, naglām, skrūvēm, tapām vai tamlīdzīgi;

- citādi apavi ar gumijas vai plastmasas ārējo zoli un virsu;
- apavi ar gumijas, plastmasas, dabiskās vai kompozītās ādas ārējo zoli un ādas virsu;
- apavi ar gumijas, plastmasas, dabiskās vai kompozītās ādas ārējo zoli un tekstilmateriāla virsu;
- citādi apavi.

➤ **DRN būs jāmaksā par iepriekšējā pārskata periodā Latvijas Republikas teritorijā pirmo reizi pārdotiem vai saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantot uzsāktiem tekstilizstrādājumiem. Tātad tas attiecas uz visiem, kas nodarbojas ar apģērbu un apavu tirdzniecību. Ko nozīmē Latvijas Republikas teritorijā pirmo reizi pārdotiem? Ja nodarbojas ar lietoto apģērbu tirdzniecību, tad arī skatāmies, kur iegādājas? Par ko konkrēti tiek aprēķināts nodoklis? Par tekstilizstrādājumiem – par pirktu, pārdoto, ievesto, izlaisto tirgū, tranzīta precī, par atkritumiem?**

Atbilde

DRN būs jāaprēķina un jāmaksā par iepriekšējā pārskata periodā Latvijas Republikas teritorijā pirmo reizi pārdotiem tekstilizstrādājumiem, t. i., tādiem tekstilizstrādājumiem, kas, piemēram, ir lietoti citā valstī un pēc ieviešanas iekšzemē pirmo reizi tiek pārdoti Latvijā.

➤ **Apavi sastāv ne tikai no tekstilizstrādājumiem. Kā noteikt svaru?**

Atbilde

DRN maksā par tādiem apaviem, kas ir minēti Ministru kabineta 2024. gada 11. jūnija noteikumu Nr. 359 "Noteikumi par ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidi un piemērošanu tekstilizstrādājumiem" 1. pielikumā. Gadījumā, ja apavi atbilst noteiktajam, DRN piemēro, ievērojot kopējo svaru.

Savukārt vispārējās prasības iepakojuma materiāla svaram ir noteiktas Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas" 54. un 55. punktā.

➤ **Ko nozīmē "saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantot uzsāktiem tekstilizstrādājumiem".**

Atbilde

DRN ir jāaprēķina un jāmaksā par saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantot uzsāktiem tekstilizstrādājumiem, t. i., piemēram, gadījumā, ja no Zviedrijas vairumā saskaņā ar noslēgto līgumu juridiskā persona ievē darba apģērbus, ko izmantos darbinieki darba procesā, vai viesnīcā saskaņā ar noslēgto līgumu ievē no Turcijas aizkarus, dvieļus, gultas veļu u. tml. darba procesa nodrošināšanai, – tātad faktiski ievē un pirmie izmanto Latvijā veiktajā saimnieciskajā darbībā.

➤ **Kā nodokļu maksātājam veikt tekstilizstrādājumu uzskaiti.**

Atbilde

Tekstilizstrādājumu uzskaitē ir jābūt lakoniskai – vienā rindā piefiksējot tekstilizstrādājumu (bez sadalīšanas apakšgrupās) un svaru, – tātad faktiski nodokļa maksātājam pašam jānosaka tekstilizstrādājumu uzskaites kārtība.

➤ **Vai vajag uzskaitīt atlikumus uz 01.07.2024., vai uzreiz nodrošināt svarus veikalā un pircēja klātbūtnē svērt precī, jo saimnieciskās darbības veicēji diez vai izmantos iespēju piedalīties tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.**

Atbilde

DRN par tekstilizstrādājumiem nodokļa maksātājs nemaksā, ja tas nodrošina tekstilizstrādājumu dalītu savākšanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei vai reģenerācijai un izpilda vienu no noteiktajiem nosacījumiem.

DRN aprēķina un maksā par Latvijas Republikā realizētiem un savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantotiem tekstilizstrādājumiem, piemērojot nodokli par katru tekstilizstrādājuma svara vienību. Nodokļa maksātājs nodrošina tekstilizstrādājumu uzskaiti, lai pamatotu nodokļa aprēķinu.

Vispārējās prasības iepakojuma materiāla svaram ir noteiktas Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 404 "Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas" 54. un 55. punktā.

➤ **Par piedalīšanos tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanas sistēmā un līguma slēgšanu.**

Atbilde

Uzņēmumam ir tiesības brīvi izvēlēties tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekotāju, ar kuru slēgt līgumu par piedalīšanos tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanas sistēmā. Plašāku informāciju par ražotāju paplašinātās atbildības sistēmu lūdzam skatīt Valsts vides dienesta tīmekļvietnē.

➤ **Atbrīvojumi no DRN samaksas.**

Atbilde

DRN par tekstilizstrādājumiem nodokļa maksātājs nemaksā, ja tas nodrošina tekstilizstrādājumu dalītu savākšanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei vai reģenerācijai atbilstoši vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktajām normām, kā arī izpilda vienu no šādiem nosacījumiem:

1) ir izveidojis un piemēro ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu attiecībā uz tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanu (turpmāk – tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanas sistēma), iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu un noslēdzis ar šo iestādi līgumu par tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu (turpmāk – tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas līgums);

2) ir noslēdzis ar tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekotāju līgumu par piedalīšanos tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanas sistēmā (ja apsaimniekotājs ir iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu un noslēdzis ar šo iestādi tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas līgumu).

➤ **DRN maksāšanas datums.**

Atbilde

DRN par iepriekšējo ceturksni maksājams līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 23. datumam. Nodokli iemaksā par iepriekšējo ceturksni vienotajā nodokļu kontā.

➤ **Konkrētie DRN pārskata aizpildīšanas piemēri.**

Atbilde

Ir plānots, ka Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas dokumentā "Pārskats par aprēķināto dabas resursu nodokli" tiks izveidota VI sadaļa "Dabas resursu nodoklis par tekstilizstrādājumiem", nodrošinot iespēju informāciju norādīt šādā tabulā:

Nr. p. k.	Nodokļa objekts	Mērvienība	Faktiskais apjoms	Nodokļa likme (euro)	Nodokļa kopsumma (euro)
--------------	--------------------	------------	----------------------	----------------------------	-------------------------------

Tajā būs aizpildāma 16. rinda "Tekstilizstrādājumi" un klasifikatora objekts 16.1. "Tekstilizstrādājumi" mērvienība – kg, nodokļa likme – 0,50 EUR/kg.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 09.07.2024.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 09.07.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas sadaļā "Sarakste ar VID".